

Sosial şəbəkələr həyatımızın bir parçasına çevrilib. İndi səhər yuxudan durarkən, ilk işimiz sosial şəbəkələrdəki paylaşımlara göz atmaqdır. Kimisi şəkillərini, kimisi başına gələn hadisəni, kimisi işindəki problemi, kimisi də maarifləndirici məlumatları paylaşmaqla "ana səhifəmizi" doldururlar.

Bəs sosial şəbəkələrdə "hər şey" paylaşmaq olarmı? Hansı paylaşımlar insanları narahat edə, onlara mənfi enerji aşılaya bilər?

Bu sualın cavabını Azərbaycan Dillər Universitetinin sosial şəbəkələrdə aktiv olan tələbələri ilə müzakirə etdik.

DAHA ÇOX HANSI PAYLAŞIMLARI EDİRSİNİZ?

Reyhan deyir ki, əgər sənin paylaşımlarını digər insanlar da səhifələrində paylaşdıqlarsa, deməli, sən onları narahat etmirsən.

Reyhan Orucova:

- Aktiv sosial şəbəkə istifadəçisiyəm. Təxminən 800-ə yaxın izləyicim var. Paylaşımlarım əsasən maraqlı məlumatlar haqqında olur. Bu yaxınlarda universitetin aktual mövzularından biri dövlət imtahanı ilə bağlı idi. Mən bu məsələyə bir qədər yumor hissi ilə yanaşdım. Tələbələr stressdən uzaq olmaları üçün bir sıra şəkillər və videolar payladım. Bununla da uşaqları müəyyən qədər də olsa, stressdən xilas etdiyimi düşünürəm. Hətta dekanımız da bizi hər zaman sosial şəbəkələrdən izləyir və fəaliyyətimizlə maraqlanır. Paylaşımlarımı digər insanların səhifələrində gördükdə, hiss edirəm ki, fəaliyyətim onları da qane edir. İnsanlar arasında pozitiv auranın yayılmasına kömək oluram. Mənfi hadisələri paylaşsın, insanlarda pis əhval-ruhiyyə yaratmağın əleyhinəyəm. Hətta çalışıram ki, mənfi hadisələri belə pozitiv istiqamətdən paylaşım.

Nərmin özü haqqında çox az paylaşım edir.

Nərmin Mütəllimova:

- "Facebook" səhifədə daha çox gündəmdə olan məsələləri paylaşmağa çalışıram. Əsas məqsədim dostluğumda olanların gündəmdən xəbərdar olmalarıdır.

Rəşad Bayramov:

- Düzdür, vaxtımızın çoxunu bu şəbəkələrdə keçiririk. Lakin gənclərin əksəriyyəti faydalı işlərlə məşğul olmur. Mənasız paylaşımlar etməklə məşğuldurlar. Kimsə dənizdə çimdir, dostlarını işarələyir. Yemək yeyir, şəkillər çəkir. Axı bu bizim nəyimizə lazımdır? Sosial şəbəkələr hər şeydən öncə yeni insanlarla tanışlıq imkanı yaradır. Bu gün bir sıra dostlarımız var ki, mən onları sosial şəbəkələrdəki müzakirələrdən tanıyıram. Əgər sən ictimai sektordasansa, öz işinin reklamını burada pulsuz qura bilərsən. Həmçinin qruplardan məqsədyönlü istifadə etdikdə, yeniliklərdən xəbərdar ola bilirik.

Nicat isə "mənasız" paylaşımlardan bezdiyi və insanları narahat etmək istəmədiyi üçün heç bir paylaşım etmir.

Nicat Aşurov

- Demək olar ki, 2-3 ildir "facebook" səhifədə heç bir paylaşım etmərəm. 2-3 il bundan öncə paylaşdığım isə gülməli və əyləncəli statuslar idi. Daha çox yumoristik səhifələri izləyirəm. Mən əsasən "youtube" kanalından istifadə edirəm. Orada elmi videolara daha çox

Sosial şəbəkələr - sizin haqqınızda ilk təəssüratı formalaşdıran məkan

O təəssüratı mənfi istiqamətə yönəltməyin!

üstünlük verirəm və bu kanalda heç kim birini narahat etmir.

"Paylaşımlar elə olmalıdır ki, gələcəkdə "kaş ki" sözündən istifadə olunmasın"

Ramin Həbibzadə:

- Nicat kimi insanlar çoxdur. İnsanları sosial şəbəkədə narahat etmək onları qıcıqlandırır, şəbəkələrə marağı azaldır. Hesab edirəm ki, gündə 15-20 paylaşım etmək düzgün deyil. Mən daha çox həftəlik paylaşımlara üstünlük verirəm. Ətrafımdakı insanlara həmişə deyirəm ki, sosial şəbəkələr sizin haqqınızda ilk təəssüratı yaradan bir amildir. Hansısa şirkət sizi işə qəbul etməzdən öncə sizin haqqınızda məlumatları məhz profilinizdən öyrənir. Siz nə qədər savadlı olsanız belə, əgər sosial şəbəkə profiliniz onları qane etməsə, onların sizi işə götürmə faizi çox aşağı olur. Sosial şəbəkə insanın arxividir. Bəzən xanımlar şəxsi həyatlarını profillərində o qədər paylaşırlar ki, ailə həyatı qurduqdan sonra profillərini bağlamalı olurlar. Paylaşımlar elə olmalıdır ki, gələcəkdə "kaş ki" sözündən istifadə olunmasın. Tələbələr bütün sahələrin təmsilçiləridirlər. Tələbəkə dövründən məqsədyönlü şəkildə istifadə edək ki, gələcəkdə bundan ziyan görməyək. Bəzən paylaşıldığı bir şəkildə gələcəkdə karyerana böyük zərbə vura bilər. Daha çox maarifpərvər paylaşımlar etmək faydalıdır. Məsələn, Reyhanın paylaşımları tələbələrin dövlət imtahanı haqqındakı həyəcanını bir qədər azaltdı. Şəxsi həyatımızı "facebook"da və "instaqram"da sergiləmək heç də yaxşı hal deyil. Çalışsaq ki, az paylaşsaq, amma daha yaxşı paylaşsaq.

Rəşad:

- İnsanları onlardan icazəsiz yaradılan qruplara əlavə edirlər ki, bu da hər kəsə qıncı yaradır. Əgər o qrupda gedən müzakirələr sənə xoş deyilsə, istər-istəməz insan əsəbiləşir. Bu kimi paylaşımlar da heç xoş deyil. Yaxud da ailə-məişət problemlərini bütün günü sosial şəbəkədə nümayiş etdirmək də düzgün deyil. Bir neçə gün bundan öncə saytlardan biri növbəti devalvasiyanın olduğunu yazının başlığına çıxarmışdı. Lakin daxil olub görsən ki, buradakı söhbət Çindəki devalvasiyadan gedir. Belə paylaşım da insanları narahat edir. Hesab edirəm ki, sosial şəbəkələrdən normasında istifadə etmək lazımdır.

Nərmin:

- Şəxsi həyatı sosial şəbəkəyə daşımaq yanlışdır. İnsanları narahat etmək düzgün deyil. Mənim nəyimə gərəkdir sevgilisdən ayrılan insanın düşdüyü depressiya? Maarifləndirici paylaşımlar edilərsə, daha məqsəduyğun olar. Sosial şəbəkələrdən düzgün istifadə edildikdə, faydası böyükdür.

Ramin deyir ki, dünyagörüşünün formalaşmasına görə "facebooka" borcludur.

Ramin:

- Mark "facebook"u yaradanda tələbələrə daha faydalı olacağını düşünürdü. Bu gün mən dünyagörüşümün bir hissəsini formalaşmasına görə sosial şəbəkələrə borcluyam. Elmə, maarifə həvəsi olmayan insanlar onsuz da lazımsız səhifələri bəyənəcəklər. Gör-

- Sizi sosial şəbəkələrdə nə narahat edir?

Ramin:

- Müxtəlif sahələrdən yazılan statuslarda tənqid əvəzinə təhqirdən istifadə edilməsi mənə narahat edir. İnsanları aldatmaq, yalan məlumatlar paylaşmaq olmaz. Bəzən saytlar sosial şəbəkələrdə elə başlıqlı yazılar paylaşırlar ki, başlığın yazı ilə heç bir əlaqəsi olmur. Yazının başlığına like yığılmaqdan, gördüyün işə görə seçilməli-sən.

düyümüz işi heç bir pul ödəmədən sosial şəbəkədə yayımlaya bilirik.

Reyhan:

- Mənə narahat edən geniş statuslardır. Düzdür, mən "facebook"a girəndə özümə maraqlı olan məlumatları oxuyuram. Amma kiməsə məlumatı həddindən artıq geniş formada yazırsa, bunun faydalı olmayacağını düşünürəm. Çünki yazının axırını oxuyanda əvvəlini unuduram. Boş yerə vaxtımı sərf etmək istəmirəm. Elə insanları dərhal dostluğumdan çıxarıram. Mənə yaxın səhifəni bəyənmişəm. İştirak etdiyim layihələrdə mənə "necə oldu ki, burada iştirak etdin" sualını veririlər. Mən daim yenilikləri izləyirəm və xəbərdar oluram. Sosial şəbəkələr vasitəsi ilə global layihələrdə iştirak etmək şansı qazanıram. "Facebook"da görmək istəmədiyim şeylərdən biri də eyni rakursdan çəkilən şəkillərin defələrlə paylaşılmasıdır. Fərqli məkanlar

Aygün ƏZİZ

Şəbnəm MEHDİZADƏ

da olsa, bəlkə də şəkillər maraqlı gələ bilər. Amma eyni yerdə çəkilən şəkillərin 100-200 dəfə paylaşılmasının mənası yoxdur. Hər şey onların özlərinə deyirəm ki, bezdik sənəyin şəkillərini görməkdən. Bəzən tənqidlərdən nəticə çıxaranlar da olur.

Nərmin:

- Sosial şəbəkədə görmək istəmədiyim bir şey də insanların özlərinin yox, sevdiyi müğənnilərin şəkillərini paylaşmasıdır. Heç kim bəyənərsə belə, defələrlə bunu yenə təkrar edirlər. Özlərinə deyəndə də, inciyirlər.

Ramin:

- Problemlə məqamlardan biri də insanların şəxsi şəkillərini götürüb, onları narahat etməkdir. Bu daha bir çox xanımlar üçün ciddi problemlər yaradır. Defələrlə mesaj yazıb, onları narahat edirlər. Cavab yazmadıqda isə təhqirə keçməyə başlayırlar. Bu da insanların sosial şəbəkələrdən istifadə edə bilməmələri ilə bağlıdır. Sosial şəbəkələr tanışlıq saytı deyil ki, kimisə narahat edəsən.

Rəşad:

- Raminlə razıyam. Bəzi insanların özlərinə saxta profillər yaradırlar. Sənəyin şəkillərini və statuslarını hesabında oğurlayıb eyni adlı başqa profil açırlar. Bu da insanların sosial

şəbəkələrə münasibətdə ehtiyatlı olmağa məcbur edir. Bəzən yüksək statuslu şəxslərin də adından belə saxta profillər yaradılır. Bu da insanlarda qorxu yaradır. Bəziləri ümmiyyətlə, sosial şəbəkələrdən imtina edir.

Ramin:

- Cılız insanlara görə öz işimizdən imtina etməməliyik. Əksinə, mübarizə aparmalıyıq. İctimai qınaq və maarifləndirmə yolu ilə onları bu psixologiyadan uzaqlaşdırmalıyıq.